

Autorka: Michaela Jiroutová

EKOLOGIE A LITERATURA

Obsahový cíl:

Žák:

- se zamýšlí nad významem a přínosem stromů pro život.
- se na základě četby úryvku seznámí s dějem knihy Muž, který sázel stromy.
- vyhledává další informace o knize.
- diskutuje se spolužáky a domýšlí pokračování příběhu.
- zná základní charakteristické rysy povídky a románu a některá jména známých spisovatelů tvořících tyto žánry.
- najde společné a rozdílné rysy povídky a románu.
- zařadí uvedenou knihu podle rysů do žánru.
- pojmenuje jednotlivé části formálního dopisu stížnosti.

Jazykový cíl:

Žák:

- na základě porozumění textu odpovídá na otázky.
- skloňuje podstatná jména podle kontextu vět.
- na základě poslechu doplňuje slova do úryvku.
- na základě vzoru a opory ve frázích napíše vlastní stížnost.

Slovní zásoba:

strom, poutník, pastýř, vypravěč, autor, povídka, román, prozaický-próza, epický žánr, děj/ové linie, postavy, stížnost, místo, datum, podpis, příloha, adresa, příjemce, odesílatel, předmět oslovení pozdrav, jednorázové plastové nádoby, tříděný odpad, kontejner, třídění plastů, neekologický

Jazykové struktury:

putuje, pase, sázel-vysázel, vyvíjí se, je/má..., ...psali např..., choval..., Vážený pane..., nebyly k dispozici..., válely se..., dovoluji si tímto upozornit na..., uskutečnila se..., ...nezajistil úklid..., ...je vizitkou..., žádám Vás tímto o..., doufám v kladné vyřízení stížnosti, s pozdravem...

Poznámka k cvičení č. 10 – poslech

- možno pustit audioknihu: **Muž, který sázel stromy - Marek Eben** (https://www.youtube.com/watch?v=h1_cAuK5Bf0&t=72s), 30:45-31:15
- nebo jen přečte učitel:

Z rovin, kde je půda drahá, přišli **lidé** a usadili se zde. Nastal ruch, probudil se smysl pro **podnikání**. Dřívější obyvatelstvo je k nepoznání změněné od té **doby**, co se tu žije **příjemně**.

Připočteme-li je k novým obyvatelům, víc než **deset** tisíc osob vděčí za štěstí Elzéardu Bouffierovi.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Ekologie a literatura

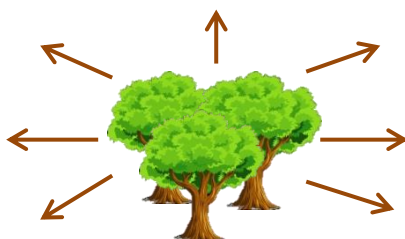

1. Co je na obrázku? Napište název česky a v dalších 3 jazycích
(poradte se se spolužáky, nebo vyhledejte ve slovnících).

	ČESKÝ JAZYK	..... JAZYK	..... JAZYK	..... JAZYK
	_ _ _ _ _			

2. Zamyslete se a napište do myšlenkové mapy, k čemu jsou dobré?
(proč existují, co nám dávají, proč jsou důležité?)

3. Kdo je to? Doplněte slovesa:

Pastýř (pastevec, pasáček) = člověk, který **P _ _ _** např. ovce, kozy, krávy (dohlíží na ně, když se samostatně krmí na louce).

Poutník = člověk, který **P _ _ U _ _** (chodí) po dlouhé cestě, často je na pouti/cestě sám.

4. Představte si, že jste poutníci. Kam byste chtěli jít pěšky na dlouhou cestu?

.....
Když putujete po světě, setkáte se se zajímavými lidmi. Jako tento vypravěč:

5. Přečtěte si text:

Jean Giono - Muž, který sázel stromy

Šel jsem už pět hodin a ještě jsem nenašel vodu. Celý kraj byl vyschlý. A najednou jsem uviděl pastýře a jeho čtyřicet ovcí. Dal mi napít vody...

Říkal, že už tři roky sází stromy v téhle samotě. Vysázel jich už sto tisíc. Dvacet tisíc se ujalo, polovinu ještě určitě zničí zvířata a počasí. Zbývalo tedy deset tisíc stromů a ty porostou na místě, kde dřív nebylo vůbec nic.

Napadlo mě, kolik je pastýřovi asi let? Padesát pět, řekl mi. Jmenoval se Elzéard Bouffier. Kdysi bydlel na statku ve vesnici, pak ale ztratil jediného syna a nakonec i ženu. A tak odešel na samotu, kde rád žil v klidu s ovci a psem. Usoudil, že příroda v kraji umírá, protože je tam málo stromů. A protože nemá žádnou důležitou práci, rozhodl se, že to změní.

6. Odpovězte na otázky k textu (případně zakroužkujte):

- Co hledal vypravěč? stromy – vodu – syna – ovce
- Jak se jmenoval pastýř? .....
- Jaká měl pastýř zvířata? .....
- Proč příroda v kraji umírá? Protože .....
- Kolik stromů celkem zatím vysázel? 10 000 – 20 000 – 100 000

7. V originále se kniha jmenuje: *L'Homme qui plantait des arbres*.

- V jakém jazyce byla kniha původně napsaná? .....
- Jak se jmenuje kniha v češtině? .....
- Jak se asi jmenuje kniha ve Vašem jazyce?
.....
- Jak se jmenuje autor knihy? .....
- Jaký vypravěč vypráví příběh? - vypravěč v 1. osobě (= ich-forma)
- vypravěč ve 3. osobě (= er-forma)

8. Diskutujte, jak podle Vás bude příběh pokračovat?

9. Doplňte do textu správné tvary slov v závorkách.

Vypravěč odešel a později bojoval v 1. světové ..... **válce** ..... (**válka**). Po válce se vydal za ..... (*pastýř*). Elzéard už nechoval ovce, protože ničily mladé ..... (*stromy*). Ale choval ..... (*včela* – *množné číslo*) a dál sázel stromy. Nevěděl nic o válce. Vypravěč chodil za Elzéardem každý rok a viděl, jak se krajina vyvíjí. Kvůli velkému lesu se do kraje vrátil život a najednou tu bylo plno ..... (*voda*).

Ve 2. světové válce se kácely stromy kvůli dřevěnému ..... (*plyn*), na který se jezdilo. Ale Elzéardovy stromy byly daleko od ..... (*silnice* – *množné číslo*), proto je nepokáceli. Elzéard nevěděl, že byla ..... (*válka*). Pořád jen sázel stromy, i když mu bylo 87 let.

10. Na základě poslechu doplňte správná slova do textu.

Z rovin, kde je půda drahá, přišli ..... a usadili se zde. Nastal ruch, probudil se smysl pro ..... . Dřívější obyvatelstvo je k nepoznání změněné od té ....., co se tu žije .....

Připočteme-li je k novým obyvatelům, víc než ..... tisíc osob vděčí za štěstí Elzéardu Bouffierovi.

11. Jaké ponaučení plyne z příběhu? Zakroužkujte:

- S úsměvem jde všechno lépe.*
- Kdo nic nedělá, nic nezkaží.*
- I jeden člověk dokáže změnit svět k lepšímu.*
- Všechno jde, když se chce.*

12. Diskutujte:

- Proč se do krajiny vrátili lidé?*
- Proč se Elzéard dožil vysokého věku?*
- Co můžeme v běžném životě dělat, abychom chránili přírodu?*

Literární žánry POVÍDKA a ROMÁN

Povídka je **prozaický** (próza) žánr, je **krátký**. Má **jeden jednoduchý děj** (je to epický žánr). Má **málo postav**, které se moc nevyvíjí. Závěr povídky není konfliktní. Povídky psali např.: Karel Čapek, Jan Neruda, Anton P. Čechov...

Román je **prozaický epický** žánr, má **velký rozsah**. Má **velké množství postav** a vztahů. Má **více dějových linií** (více dějů). Romány psali např.: J. R. R. Tolkien, F. M. Dostojevskij, Jane Austen, Stephen King, Karel Čapek...

13. Na základě textu doplňte schéma: co mají POVÍDKA a ROMÁN společného a co odlišného?

14. Odpovězte na otázky ke knize *Muž, který sázel stromy*:

- Kolik hlavních postav vystupuje v knize?* .....
- Kdo jsou hlavní postavy? Jak se jmenují?*
.....
- Kolik má kniha dějových linií?* .....
- Zjistěte, kolik stran má kniha.* .....
- Vyvíjí (mění) se postava Elzéarda?* ANO – NE
- Jaký žánr je tato kniha?* POVÍDKA – ROMÁN

Stížnost

15. Přečtěte si stížnost. Přiřad'te k částem stížnosti jejich názvy:

a) místo a datum	b) podpis	c) seznam příloh
d) adresa příjemce (přijal stížnost)	e) adresa odesílatele (odeslal stížnost)	f) předmět (název stížnosti)
g) oslovení	h) závěrečný pozdrav	i) popis problému

Mgr. Alena Krátká
Košická 9, 101 00 Praha 10 - Vršovice
Tel.: +420 123 456 789
E-mail: kratka@vymyslenymail.cz

VZOR

Ing. Jan Novák
starosta
Úřad městské části Praha 10
Vršovická 68
101 38 Praha 10

V Praze 14. září 2018

Stížnost na nepořádek v okolí dětského hřiště U Štíky

Vážený pane starosto,

dovoluji si tímto upozornit na přetrvávající nepořádek na dětském hřišti U Štíky v Havlíčkových sadech.
V sobotu 8. září 2018 se v areálu uskutečnila akce *Pivovarské slavnosti*. Poté jsme na dětském hřišti našli hromady odpadků, dokonce i nedopité kelímky s pivem. Ani po týdnu nezajistil organizátor akce nebo městská část úklid hřiště. Havlíčkovy sady navštěvuje mnoho lidí, jejich současný stav je špatnou vizitkou města.

Žádám Vás tímto o okamžitý úklid hřiště. Žádám také o zajištění okamžitého úklidu po všech budoucích akcích v Havlíčkových sadech.

Děkuji a doufám v kladné vyřízení stížnosti.

S pozdravem

Mgr. Alena Krátká

Příloha: 2 fotografie dokumentující stav hřiště po akci

16. Napište stížnost na neekologickou hudební akci. Použijte vzor + fráze:

- neekologické používání jednorázového plastového nádobí
- velké zatížení životního prostředí používáním jednorázového plastového nádobí...
- ...hromady plastových kelímků a talířů...
- ..., které se válely po celém areálu nebo koších na směsný odpad
- ...nebyly k dispozici kontejnery na tříděný odpad
- ...zajištění kontejnerů na tříděný odpad na akcích a důsledné třídění plastů jejich při úklidu

Použité zdroje:

Texty:

- **Cv. 5 pracovního listu vybrala a adaptovala autorka materiálu na základě předlohy:** GIONO, Jean. *Muž, který sázel stromy*. V Praze: Vyšehrad, 1997. ISBN 80-7021-226-8, str. 13, 23, 24.
- **Cv. 9 pracovního listu volně převyprávěla autorka materiálu na základě předlohy:** GIONO, Jean. *Muž, který sázel stromy*. V Praze: Vyšehrad, 1997. ISBN 80-7021-226-8.
- **Cv. 10 pracovního listu čerpán z:** GIONO, Jean. *Muž, který sázel stromy*. V Praze: Vyšehrad, 1997. ISBN 80-7021-226-8, str. 51, 52.
- **Ostatní:** dílem autorky materiálu

Obrázky:

[cit. 2019-01-10] Dostupné pod licencí Public domain a Creative Commons na WWW:

<<https://www.goodfreephotos.com/vector-images/colorful-natural-tree-vector-clipart.png.php>>

<<https://pixabay.com/cs/past%C3%BD%C5%99-ovce-hejno-nom%C3%A1d-prost%C3%BD-1588002/>>

<<https://pixabay.com/cs/morianincu-p%C4%9B%C5%A1%C3%AD-turistika-poutn%C3%ADk-34546/>>